

Rammstein dla dorosłych

Ivan Novak, członek zespołu Laibach, opowiada o historii zespołu i problemach politycznych, przed koncertem w Polsce na festiwalu Soundedit 2014 w Łodzi - pisze Jacek Nizinkiewicz.

Rz: Płyta Laibach „1 VIII 1944. Warszawa” przygotowana na obchody 70. rocznicy Powstania Warszawskiego zrobiła spore wrażenie w Polsce.

Ivan Nowak: Jesteśmy wdzięczni za takie przyjęcie. „1 VIII 1944. Warszawa” tak naprawdę nie jest regularnym album Laibach, to mini płyta... Niemniej jednak jesteśmy bardzo zaszczytni, że zostaliśmy zaproszeni do wzięcia udziału w tym projekcie .

Czy Laibach wykona „1 VIII 1944. Warszawa” na łódzkim festiwalu?

Z pewnością wykonamy trzy utwory z płyty poświęconej Powstaniu Warszawskiemu , ale również materiał z naszej ostatniej płyty „Spectr” oraz kilka innych piosenek.

Przyjeżdżacie do Polski na Międzynarodowy Festiwal Producentów Muzycznych i Dźwięku Designers Soundedit. Jak ważna jest dla was produkcja i praca w studio nad dźwiękiem?

Produkcja muzyki i projektowanie dźwięku są niezwykle ważne. Wystarczy zobaczyć, co George Martin zrobił z dźwiękiem i muzyką The Beatles! Producenci, inżynierowie i projektanci dźwięku są czasem ważniejsi dla ostatecznego efektu niż sami muzycy.

Laibach to kulturowe dobro narodowe Słowenii? Jak wygląda scena muzyczna w Słowenii? Czy rząd wspiera artystów i muzyków?

Scena muzyczna w Słowenii jest bardzo zróżnicowana, podobnie jak w Polsce. Rząd wspiera sztukę w pewnych obszarach, ale niestety, Słowenia jest małym krajem z małym budżetem, więc to wsparcie nie jest znaczące, ale na pewno większe niż w USA.

Ostatnia płyta Laibach pt: „Spectre” był zaskoczeniem dla słuchaczy. Dlaczego zwróciliście się w kierunku muzyki bardziej dostępnej, nowoczesnej, pop, dance, techno?

Nie można powiedzieć, że zmieniliśmy kierunek. Jeśli uważnie posłucha się naszych pierwszych albumów, znajdzie się tam elementy techno, pop, dance. Zawsze byliśmy grupą pop, działającą w kulturze popularnej.

Co pan czuje, kiedy ludzie oskarżają Laibach o faszystowskie sympatie?

Co możemy zrobić? Ludzie uwielbiają tworzyć w swojej bujnej wyobraźni wszelkiego rodzaju oskarżenia, a my jesteśmy po to, żeby im je zapewniać.

Czy prowokacja jest częścią image Laibach?

Prowokowanie myśli i reakcji jest bardzo istotne. Sztuka nie jest wystarczająco dobra, jeżeli nie wywołuje społecznych czy politycznych reakcji. Sztuka to deformowanie, krzywe zwierciadło rzeczywistości, metoda tworzenia rzeczywistości i jej rozpoznawania. Prowokacja jest w tym bardzo pomocna.

Co pan sądzi o konflikcie Rosja-Ukraina i reakcji świata?

To bardzo złożona sytuacja polityczna. Jedno jest pewne, Putin to nie Stalin, a już na pewno nie Hitler. Ale Zachód robi duży błąd lekceważąc jego strategię jako drugiego najpotężniejszego kraju z bronią jądrową na świecie.

...

Totalitaryzm jest inspiracją dla twórczości Laibach? Czy Putin inspiruje Laibach?

Putin może być bardzo inspirujący, ale totalitaryzm ma wiele twarzy i znaczy o wiele więcej niż Putin. Inspiruje nas totalitaryzm, który przedstawia się jako demokracja. Systemy totalitarne dają albo całkowitą wolność lub stanowią idealne więzienie. Ten rodzaj totalitaryzmu nas interesuje.

Laibach wykonywał utwory takich grup jak The Beatles, Rolling Stones czy Queen. Czy na dzisiejszej scenie muzycznej można znaleźć

na tyle inspirujących artystów, żebyście chcieli nagrywać ich piosenki?

Oczywiście, w zasadzie moglibyśmy nagrać każdy rodzaj muzyki, ale dokonanie właściwego wyboru jest znaczącym gestem samym w sobie.

Co jest największym osiągnięciem Laibach?

To, że wciąż jesteśmy.

Czym inspirowaliście się zakładając Laibach?

Inspirowaliśmy się wszystkim, co nas otaczało. Czerpaliśmy więcej inspiracji z pozamuzycznych źródeł takich jak filmy, obrazy, polityka, gospodarka, sport, religia, niż z samej muzyki. Słuchaliśmy wszystkiego począwszy od muzyki klasycznej po muzykę eksperymentalną i elektroniczną. Czerpaliśmy inspiracje także z betonu, dźwięków otoczenia, przemysłu, fabryk i maszyn, z radia i telewizji ...

Czy Laibach osiągnął cel, który założył sobie na początku swojej kariery?

Naszym celem jest, aby zło straciło swoją siłę. Laibach jest wiedzą o powszechności tej chwili. To jest objawienie braku równowagi pomiędzy płcią i pracą, pomiędzy służebnością i aktywnością. Wykorzystuje wszystkie doświadczenia z historii, żeby zaznaczyć tę nierównowagę. Ta praca jest wieczna i nie zna granic. Bóg ma jedną twarz, diabeł nieskończenie wiele.

Nie ma pan wrażenia, że Rammstein bezczelnie kopiuje Laibach?

Przede wszystkim, nie uznajemy czegoś takiego jak plagiat. Nie uważamy również Rammstein za kopię Laibach. Byliśmy dla nich jednie silną inspiracją. Rammstein są dzisiaj Laibachem dla młodzieży, a Laibach to Rammstein dla dorosłych.

rozmawiał: Jacek Nizinkiewicz

„I Am The Sound”, czyli Międzynarodowy Festiwal Producentów Muzycznych Soundedit odbędzie po raz szósty 24 i 25 października w Łodzi.

Zagrają: Laibach, Karl Bartos z zespołu Kraftwerk, Lech Janerka, Patrick Wolf oraz John Cale, znany z The Velvet Underground, projektów solowych oraz produkcji płyt takich artystów jak Patti Smith, Nico, Nick Drake, The Stooges, Maniac Street Preachers. W trakcie festiwalu przyznawana jest nagroda – Człowiek ze Złotym Uchem – , która trafia w ręce wybitnych producentów i artystów. Tym razem nagroda zostanie przyznana: Howie'mu B. (producentowi płyt tm.in: U2, Bjork), Lechowi Janerce, Karłowi Bartosowi i Johnowi Cale'a. Oprócz koncertów podczas festiwalu odbywają się sety didżejskie, spotkania, warsztaty i prezentacje sprzętu.